

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МИКОЛАЇВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО БІБЛІОТЕКУ ТА
ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

(редакція 1-2025, протокол Вченої ради ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» № 01/26 від 27 грудня 2025 р. затверджених наказом ректора від 27 грудня 2025 року № 164)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ВНЗ «Міжнародний
технологічний університет «Миколаївська
політехніка»

Протокол № 02/25 від «28» лютого 2025 р.

Голова Вченої ради ВНЗ «Міжнародний
технологічний університет «Миколаївська
політехніка»

 Є. С. Полякова

«02» лютого 2025 р.

Набуває чинності згідно з наказом ректора
від «28» лютого 2025 р. № 08/01

Миколаїв, 2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальні положення.
2. Мета, завдання та функції бібліотеки.
3. Організація інформаційно-бібліотечного забезпечення освітнього процесу.
4. Електронні бібліотечні ресурси та цифрове інформаційне середовище.
5. Права, обов'язки та відповідальність учасників інформаційно-бібліотечного забезпечення.
6. Особливості функціонування бібліотеки в умовах воєнного стану.
7. Прикінцеві положення.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає правові, організаційні та функціональні засади діяльності бібліотеки Вищого навчального закладу **«Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»**, порядок організації інформаційно-бібліотечного забезпечення освітнього процесу, наукової діяльності, самоосвіти та професійного розвитку учасників освітнього процесу, а також регламентує використання бібліотечних, електронних та інформаційних ресурсів Університету.

Положення встановлює єдині вимоги до формування, обліку, використання, збереження та розвитку бібліотечного фонду, організації електронного інформаційного середовища бібліотеки, надання інформаційних послуг та забезпечення доступу користувачів до сучасних освітніх і наукових ресурсів незалежно від форми здобуття освіти.

1.2. Бібліотека є структурною складовою системи інформаційного забезпечення освітньої, наукової, навчально-методичної та організаційної діяльності Університету. Її діяльність спрямована на створення сучасного інформаційно-освітнього середовища, що забезпечує якісну підготовку здобувачів освіти, підтримку педагогічних і науково-педагогічних працівників, розвиток наукових досліджень та формування інформаційної культури користувачів.

Бібліотека здійснює свою діяльність у взаємодії з факультетом, відділенням фахової передвищої освіти, кафедрами, цикловими комісіями, Центром забезпечення якості освіти, навчально-методичною радою та іншими структурними підрозділами Університету.

1.3. У своїй діяльності бібліотека керується Конституцією України, законами України **«Про освіту»**, **«Про вищу освіту»**, **«Про фахову передвищу освіту»**, **«Про бібліотеки і бібліотечну справу»**, **«Про інформацію»**, **«Про Національну програму інформатизації»**, **«Про авторське право і суміжні права»**, іншими нормативно-правовими актами України, Статутом Університету, рішеннями Вченої ради, наказами ректора (в.о. ректора), цим Положенням та іншими локальними нормативними актами Університету.

1.4. Основними принципами діяльності бібліотеки є законність, відкритість, доступність інформації, академічна доброчесність, рівність прав користувачів, безперервність інформаційного забезпечення, дотримання авторського права, цифровізація бібліотечних процесів, інтеграція традиційних і електронних інформаційних ресурсів, підтримка дистанційного навчання та безпечне використання інформаційних технологій.

Діяльність бібліотеки організовується з урахуванням потреб освітніх програм, сучасних тенденцій розвитку цифрових бібліотек та інформаційних сервісів.

1.5. Інформаційно-бібліотечне забезпечення освітнього процесу здійснюється для всіх учасників освітнього процесу незалежно від форми навчання. Особлива увага приділяється забезпеченню здобувачів освіти, які навчаються **дистанційно в асинхронно-синхронному режимі**, необхідними електронними навчальними, науковими, методичними, довідковими та інформаційними ресурсами.

Бібліотека забезпечує постійний доступ до електронних видань, цифрових

колекцій, навчально-методичних матеріалів, електронних каталогів, інституційного репозитарію, наукових баз даних, відкритих електронних бібліотек та інших інформаційних ресурсів, необхідних для реалізації освітніх програм.

1.6. Організація бібліотечного обслуговування здійснюється із використанням асинхронно-синхронної моделі взаємодії.

Асинхронний режим передбачає самостійний доступ користувачів до електронного каталогу, цифрової бібліотеки, електронних навчальних матеріалів, репозитарію, методичних ресурсів, бібліографічних покажчиків, електронних консультацій, інформаційних добірок та інших ресурсів у будь-який зручний час.

Синхронний режим використовується для проведення бібліографічних консультацій, навчальних вебінарів, інформаційних тренінгів, онлайн-презентацій нових надходжень, консультацій щодо роботи з електронними ресурсами, інформаційної підтримки здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників у режимі реального часу.

1.7. Для організації інформаційно-бібліотечного забезпечення використовуються система управління навчанням **Moodle (МУДЛ)**, офіційний вебсайт Університету, електронний каталог бібліотеки, інституційний репозитарій, корпоративна електронна пошта, система електронного документообігу, електронні бібліотеки, наукометричні бази даних, хмарні сервіси, платформи відеоконференцв'язку та інші сучасні інформаційно-комунікаційні технології.

Використання цифрових сервісів забезпечує оперативний доступ до інформації, можливість дистанційного бібліотечного обслуговування, підтримку освітнього процесу та безперервність інформаційного супроводу діяльності Університету.

1.8. В умовах дії **правового режиму воєнного стану**, надзвичайної ситуації або інших обставин, що можуть обмежувати доступ до приміщень Університету, бібліотека забезпечує безперервне функціонування шляхом використання електронних інформаційних ресурсів та дистанційних сервісів.

Інформаційне обслуговування користувачів, бібліографічні консультації, доступ до електронних ресурсів, формування тематичних добірок літератури, інформаційна підтримка освітнього процесу та наукової діяльності здійснюються переважно дистанційно із застосуванням офіційних цифрових ресурсів Університету.

1.9. Бібліотека сприяє розвитку інформаційної культури, цифрової грамотності та академічної доброчесності учасників освітнього процесу, забезпечує інформаційну підтримку освітніх програм, наукових досліджень, міжнародного співробітництва, інноваційної діяльності та внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Університет створює умови для постійного оновлення бібліотечного фонду, розширення електронних ресурсів, впровадження сучасних інформаційних технологій та інтеграції бібліотеки до єдиного цифрового освітнього середовища, що відповідає сучасним вимогам організації дистанційної освіти та забезпечує якісне інформаційно-бібліотечне обслуговування навіть в умовах

воєнного стану.

РОЗДІЛ 2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ БІБЛІОТЕКИ

2.1. Основною метою діяльності бібліотеки Вищого навчального закладу **«Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»** є забезпечення якісного інформаційно-бібліотечного супроводу освітньої, наукової, методичної та інноваційної діяльності Університету, формування сучасного інформаційного середовища та створення умов для вільного доступу учасників освітнього процесу до навчальної, наукової, довідкової, нормативної та іншої інформації.

Діяльність бібліотеки спрямована на підтримку реалізації освітніх програм, розвиток дослідницької діяльності, формування інформаційної культури здобувачів освіти, забезпечення академічної доброчесності та інтеграцію бібліотечних ресурсів у цифрове освітнє середовище Університету.

2.2. Основними завданнями бібліотеки є:

- комплектування, облік, систематизація та збереження бібліотечного фонду;
- забезпечення учасників освітнього процесу навчальною, науковою, методичною, довідковою та нормативною літературою;
- формування та розвиток електронних інформаційних ресурсів;
- інформаційна підтримка освітнього процесу, наукової діяльності та міжнародного співробітництва;
- забезпечення доступу до електронних бібліотек, інституційного репозитарію, наукометричних баз даних та відкритих інформаційних ресурсів;
- інформаційний супровід розроблення освітніх програм, силабусів, робочих програм освітніх компонентів та інших навчально-методичних матеріалів;
- сприяння розвитку цифрової грамотності та інформаційної культури користувачів;
- популяризація академічної доброчесності, культури академічного письма та відповідального використання інформаційних ресурсів.

2.3. Для виконання покладених завдань бібліотека здійснює такі функції:

- формує бібліотечний фонд відповідно до потреб освітніх програм;
- веде електронний каталог і бібліографічні бази даних;
- забезпечує доступ до електронних підручників, навчальних посібників, монографій, наукових журналів та інших інформаційних ресурсів;
- проводить бібліографічне й інформаційне обслуговування користувачів;
- організовує тематичні добірки літератури та інформаційні огляди;
- надає консультації щодо пошуку, відбору та використання інформаційних ресурсів;
- здійснює інформаційну підтримку наукових досліджень;
- сприяє використанню відкритих електронних ресурсів та міжнародних наукових баз даних;
- бере участь у формуванні цифрового освітнього середовища Університету.

2.4. Бібліотека забезпечує інформаційний супровід усіх рівнів освіти, що реалізуються в Університеті, та взаємодіє з техніко-економічним факультетом,

відділенням фахової передвищої освіти, кафедрами, цикловими комісіями, Центром забезпечення якості освіти, навчально-методичною радою та іншими структурними підрозділами.

За результатами такої взаємодії визначаються потреби в оновленні бібліотечного фонду, здійснюється придбання або формування електронних ресурсів, створюються тематичні інформаційні добірки та забезпечується навчально-методичний супровід освітніх програм.

2.5. Одним із пріоритетних напрямів діяльності бібліотеки є розвиток електронних інформаційних ресурсів та забезпечення відкритого доступу до навчальних і наукових матеріалів.

Бібліотека сприяє формуванню електронних колекцій, підтримує інституційний репозитарій, забезпечує систематизацію електронних навчально-методичних матеріалів, електронних видань, наукових праць, кваліфікаційних робіт (відповідно до встановленого порядку), методичних рекомендацій та інших інформаційних ресурсів.

2.6. Інформаційно-бібліотечне забезпечення освітнього процесу здійснюється із застосуванням **асинхронно-синхронної моделі взаємодії**.

Асинхронний режим передбачає цілодобовий доступ користувачів до електронного каталогу, цифрових бібліотек, навчально-методичних матеріалів, інституційного репозитарію, бібліографічних покажчиків, електронних інформаційних ресурсів та сервісів самостійного пошуку інформації.

Синхронний режим використовується для проведення бібліографічних консультацій, онлайн-навчання користувачів, інформаційних вебінарів, презентацій нових надходжень, консультацій щодо роботи з електронними ресурсами, наукометричними базами даних, академічного письма та інформаційної грамотності.

2.7. Для виконання своїх функцій бібліотека використовує систему управління навчанням **Moodle (МУДЛ)**, офіційний вебсайт Університету, електронний каталог, інституційний репозитарій, корпоративну електронну пошту, систему електронного документообігу, електронні бібліотеки, міжнародні наукові інформаційні ресурси, хмарні сервіси, платформи відеоконференцзв'язку та інші сучасні інформаційно-комунікаційні технології.

Використання цифрової інфраструктури забезпечує оперативне інформаційне обслуговування користувачів, дистанційний доступ до ресурсів бібліотеки, взаємодію зі структурними підрозділами та ефективний інформаційний супровід освітнього процесу.

2.8. Бібліотека сприяє розвитку культури академічного читання, навичок пошуку, критичного аналізу та використання інформації, інформаційної безпеки, цифрової грамотності та академічної доброчесності.

З цією метою організовуються інформаційні години, вебінари, консультації, тематичні виставки, бібліографічні огляди, презентації електронних ресурсів, навчальні заходи щодо використання відкритих наукових ресурсів, міжнародних баз даних та сучасних цифрових бібліотечних сервісів.

2.9. В умовах дії **правового режиму воєнного стану**, надзвичайної ситуації або інших обставин, що можуть впливати на доступ до приміщень Університету,

бібліотека забезпечує безперервне інформаційно-бібліотечне обслуговування переважно дистанційно.

Інформаційна підтримка освітнього процесу, консультації, надання доступу до електронних ресурсів, формування тематичних добірок літератури, бібліографічне обслуговування та інші бібліотечні послуги здійснюються із застосуванням офіційних цифрових сервісів Університету, що дозволяє підтримувати якість освітнього процесу незалежно від місця перебування користувачів.

2.10. Реалізація визначених цим Положенням мети, завдань і функцій бібліотеки забезпечує створення сучасного інформаційно-бібліотечного середовища, інтегрованого до цифрової інфраструктури Університету, сприяє підвищенню якості освіти, розвитку наукової та інноваційної діяльності, підтримці академічної доброчесності та формуванню інформаційної культури учасників освітнього процесу. Використання **асинхронно-синхронної моделі взаємодії**, системи **Moodle (МУДЛ)** та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій забезпечує доступність бібліотечних ресурсів і безперервність інформаційного супроводу навіть в умовах воєнного стану.

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1. Інформаційно-бібліотечне забезпечення освітнього процесу у Вищому навчальному закладі **«Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»** здійснюється з метою створення сучасного інформаційного середовища, необхідного для якісної реалізації освітніх програм, наукової діяльності, професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників та формування інформаційної компетентності здобувачів освіти.

Організація інформаційно-бібліотечного забезпечення ґрунтується на принципах доступності, безперервності, актуальності інформаційних ресурсів, цифровізації бібліотечних процесів, академічної доброчесності, рівності прав користувачів та інтеграції бібліотеки до єдиного цифрового освітнього середовища Університету.

3.2. Бібліотека забезпечує інформаційний супровід освітнього процесу шляхом комплектування та постійного оновлення бібліотечного фонду відповідно до потреб освітніх програм, навчальних планів, силабусів, робочих програм освітніх компонентів, напрямів наукової діяльності та рекомендацій кафедр, циклових комісій і інших структурних підрозділів.

Під час формування бібліотечного фонду перевага надається сучасним навчальним виданням, електронним підручникам, науковим публікаціям, довідковим матеріалам, нормативно-правовим актам, професійним періодичним виданням, відкритим електронним ресурсам та іншим інформаційним матеріалам, що відповідають змісту освітніх програм.

3.3. Бібліотека взаємодіє з техніко-економічним факультетом, відділенням фахової передвищої освіти, кафедрами, цикловими комісіями, Центром забезпечення якості освіти, навчально-методичною радою та іншими структурними підрозділами з питань визначення потреб у навчальній, науковій та методичній літературі.

За результатами такої взаємодії формуються плани оновлення бібліотечного

фонду, здійснюється підбір електронних ресурсів, створюються тематичні інформаційні добірки, організовується бібліографічний супровід освітніх компонентів та проводиться аналіз забезпеченості освітніх програм необхідними інформаційними ресурсами.

3.4. Інформаційно-бібліотечне забезпечення включає:

- формування та ведення бібліотечного фонду;
- ведення електронного каталогу;
- забезпечення доступу до електронних підручників, навчальних посібників, монографій, наукових журналів та нормативних документів;
- бібліографічне та інформаційне обслуговування користувачів;
- створення тематичних інформаційних добірок;
- інформаційний супровід наукової діяльності;
- забезпечення доступу до електронних бібліотек, відкритих наукових ресурсів та міжнародних баз даних;
- підтримку інституційного репозитарію;
- інформаційний супровід акредитації освітніх програм і внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

3.5. Одним із пріоритетних напрямів діяльності бібліотеки є розвиток цифрових бібліотечних ресурсів та інтеграція їх до освітнього процесу.

Електронні навчальні матеріали, методичні рекомендації, бібліографічні покажчики, наукові праці, електронні видання, навчально-методичні комплекси, інформаційні добірки та інші цифрові ресурси використовуються для забезпечення освітнього процесу, самостійної роботи здобувачів освіти, проведення наукових досліджень та професійного розвитку працівників Університету.

3.6. Організація інформаційно-бібліотечного забезпечення здійснюється із застосуванням **асинхронно-синхронної моделі взаємодії**.

Асинхронний режим передбачає цілодобовий дистанційний доступ користувачів до електронного каталогу, цифрових бібліотек, інституційного репозитарію, електронних навчальних матеріалів, методичних ресурсів, відкритих наукових баз даних, бібліографічних сервісів та інших електронних інформаційних ресурсів.

Синхронний режим використовується для проведення бібліографічних консультацій, інформаційних вебінарів, навчальних занять із розвитку інформаційної грамотності, консультацій щодо використання електронних ресурсів, презентацій нових надходжень, супроводу наукових досліджень та інших інформаційних заходів у режимі реального часу.

3.7. Для організації інформаційно-бібліотечного забезпечення використовуються система управління навчанням **Moodle (МУДЛ)**, офіційний вебсайт Університету, електронний каталог бібліотеки, інституційний репозитарій, корпоративна електронна пошта, система електронного документообігу, електронні бібліотеки, міжнародні наукометричні бази даних, відкриті освітні платформи, хмарні сервіси, платформи відеоконференцв'язку та інші сучасні інформаційно-комунікаційні технології.

Використання цифрової інфраструктури забезпечує оперативне оновлення інформаційних ресурсів, дистанційне бібліотечне обслуговування, взаємодію

бібліотеки зі структурними підрозділами та підтримку освітнього процесу незалежно від місця перебування користувачів.

3.8. Бібліотека здійснює інформаційну підтримку наукової, навчально-методичної та інноваційної діяльності шляхом підготовки тематичних бібліографічних списків, інформаційних оглядів, рекомендацій щодо використання наукових джерел, консультацій із пошуку інформації, роботи з міжнародними наукометричними базами даних, електронними бібліотеками та відкритими інформаційними ресурсами.

За потреби користувачам надається консультативна допомога щодо оформлення бібліографічних посилань, використання електронних інформаційних ресурсів, дотримання вимог академічної доброчесності та авторського права.

3.9. В умовах дії **правового режиму воєнного стану**, надзвичайної ситуації або інших обставин, що можуть обмежувати доступ до бібліотеки, інформаційно-бібліотечне забезпечення здійснюється переважно дистанційно.

Бібліотека забезпечує безперервний доступ до електронних ресурсів, проводить дистанційні консультації, організовує інформаційний супровід освітнього процесу, підтримує функціонування електронних бібліотечних сервісів та оперативно надає користувачам необхідну інформацію із використанням офіційних цифрових ресурсів Університету.

3.10. Організація інформаційно-бібліотечного забезпечення освітнього процесу відповідно до цього Положення спрямована на створення сучасного цифрового бібліотечно-інформаційного середовища, яке забезпечує відкритий доступ до якісних інформаційних ресурсів, підтримує реалізацію освітніх програм, наукову та інноваційну діяльність, розвиток академічної культури й інформаційної грамотності. Використання **асинхронно-синхронної моделі взаємодії**, системи **Moodle (МУДЛ)**, інституційного репозитарію, електронного каталогу та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій гарантує ефективне інформаційно-бібліотечне обслуговування та безперервність освітнього процесу навіть в умовах воєнного стану.

РОЗДІЛ 4. ЕЛЕКТРОННІ БІБЛІОТЕЧНІ РЕСУРСИ ТА ЦИФРОВЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

4.1. Електронні бібліотечні ресурси є невід'ємною складовою інформаційно-бібліотечного забезпечення освітнього процесу Вищого навчального закладу **«Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»** та забезпечують безперервний доступ учасників освітнього процесу до навчальної, наукової, методичної, довідкової та нормативної інформації незалежно від місця їх перебування.

Розвиток цифрового інформаційного середовища бібліотеки спрямований на підтримку дистанційного навчання, наукової діяльності, міжнародного співробітництва, самоосвіти та професійного розвитку педагогічних, науково-педагогічних працівників і здобувачів освіти.

4.2. До електронних бібліотечних ресурсів Університету належать:

- електронний каталог бібліотеки;
- цифрові колекції навчальної та наукової літератури;

- інституційний репозитарій;
- електронні підручники, навчальні посібники та методичні матеріали;
- електронні періодичні видання;
- електронні бібліографічні покажчики;
- електронні інформаційні добірки;
- нормативно-правові інформаційні ресурси;
- відкриті освітні ресурси;
- міжнародні наукометричні та бібліографічні бази даних;
- інші інформаційні ресурси, доступ до яких забезпечує Університет відповідно до законодавства України.

4.3. Формування та розвиток електронних бібліотечних ресурсів здійснюються відповідно до потреб освітніх програм, навчальних планів, наукових досліджень, міжнародної діяльності та стратегічних напрямів розвитку Університету.

Електронні ресурси систематично оновлюються, доповнюються сучасними навчальними та науковими матеріалами, проходять бібліографічне опрацювання та включаються до електронного каталогу або інших інформаційних систем бібліотеки.

4.4. Бібліотека забезпечує інтеграцію власних електронних ресурсів із цифровим освітнім середовищем Університету.

Навчально-методичні матеріали, рекомендована література, бібліографічні ресурси, електронні видання та інші інформаційні матеріали можуть використовуватися під час розроблення електронних навчальних курсів, силабусів, робочих програм освітніх компонентів, проведення наукових досліджень, виконання курсових, кваліфікаційних та інших дослідницьких робіт.

4.5. Доступ до електронних бібліотечних ресурсів організовується з урахуванням вимог законодавства України про авторське право, суміжні права, захист інформації та персональних даних.

Під час використання електронних ресурсів користувачі зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил цитування, етичного використання інформації та умов доступу до окремих електронних баз даних і цифрових сервісів.

4.6. Робота електронної бібліотеки здійснюється із застосуванням **асинхронно-синхронної моделі взаємодії**.

Асинхронний режим забезпечує цілодобовий дистанційний доступ до електронного каталогу, цифрових колекцій, інституційного репозитарію, електронних навчальних матеріалів, бібліографічних ресурсів, відкритих електронних бібліотек, міжнародних інформаційних ресурсів та інших цифрових сервісів без необхідності одночасної взаємодії з працівниками бібліотеки.

Синхронний режим використовується для проведення онлайн-консультацій, інформаційних вебінарів, навчальних занять із розвитку інформаційної грамотності, презентацій нових електронних ресурсів, індивідуального інформаційного супроводу користувачів, консультацій щодо використання міжнародних баз даних, цифрових бібліотек та інших електронних ресурсів.

4.7. Для функціонування цифрового інформаційного середовища бібліотеки використовуються система управління навчанням **Moodle (МУДЛ)**, офіційний

вебсайт Університету, електронний каталог бібліотеки, інституційний репозитарій, корпоративна електронна пошта, система електронного документообігу, електронні бібліотеки, міжнародні наукометричні бази даних, відкриті освітні платформи, хмарні сервіси, платформи відеоконференцзв'язку та інші сучасні інформаційно-комунікаційні технології.

Застосування цифрових ресурсів забезпечує оперативний пошук інформації, дистанційне бібліотечне обслуговування, електронний обмін інформаційними матеріалами, інформаційний супровід освітнього процесу, наукової діяльності та міжнародного співробітництва.

4.8. Бібліотека забезпечує інформаційну підтримку користувачів шляхом підготовки електронних тематичних добірок літератури, інформаційних бюлетенів, бібліографічних рекомендацій, віртуальних виставок, цифрових путівників, інформаційних оглядів, консультацій щодо роботи з відкритими електронними бібліотеками, міжнародними наукометричними базами даних, інституційним репозитарієм та іншими цифровими інформаційними ресурсами.

Особлива увага приділяється розвитку навичок інформаційного пошуку, академічного письма, бібліографічної культури та ефективного використання сучасних електронних інформаційних ресурсів.

4.9. В умовах дії **правового режиму воєнного стану**, надзвичайної ситуації або інших обставин, що можуть обмежувати доступ до приміщень бібліотеки, цифрове інформаційне середовище забезпечує безперервне інформаційно-бібліотечне обслуговування.

Доступ до електронних ресурсів, проведення консультацій, інформаційний супровід освітнього процесу, наукової діяльності, підготовка бібліографічних матеріалів та інші бібліотечні послуги здійснюються дистанційно із використанням офіційних цифрових сервісів Університету, що забезпечує безперервність навчання та наукової діяльності навіть за умов перебоїв електропостачання, нестабільного доступу до мережі Інтернет або вимушеного переміщення учасників освітнього процесу.

4.10. Розвиток електронних бібліотечних ресурсів та цифрового інформаційного середовища забезпечує створення сучасної інформаційної інфраструктури Університету, сприяє інтеграції бібліотеки до єдиного цифрового освітнього простору, підвищенню якості освітнього процесу, розвитку наукової та інноваційної діяльності й ефективному інформаційному супроводу всіх учасників освітнього процесу. Використання **асинхронно-синхронної моделі взаємодії**, системи **Moodle (МУДЛ)**, інституційного репозитарію, електронного каталогу та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій гарантує відкритий, безпечний і безперервний доступ до інформаційних ресурсів Університету навіть в умовах воєнного стану.

РОЗДІЛ 5. ПРАВА, ОБОВ'ЯЗКИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Учасниками інформаційно-бібліотечного забезпечення освітнього процесу у Вищому навчальному закладі **«Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»** є бібліотека, її працівники, педагогічні та науково-

педагогічні працівники, здобувачі фахової передвищої та вищої освіти, структурні підрозділи Університету, а також інші користувачі, які відповідно до встановленого порядку користуються бібліотечними та електронними інформаційними ресурсами.

Взаємодія між учасниками здійснюється на принципах відкритості, рівного доступу до інформації, академічної доброчесності, взаємної поваги, відповідального використання інформаційних ресурсів та дотримання вимог законодавства України.

5.2. Користувачі бібліотеки мають право:

- безоплатно користуватися бібліотечними фондами та електронними інформаційними ресурсами Університету в межах установлених правил;
- отримувати консультаційну, бібліографічну та інформаційну допомогу;
- користуватися електронним каталогом, інституційним репозитарієм, цифровими бібліотеками та іншими інформаційними сервісами;
- отримувати доступ до навчальної, наукової, методичної та довідкової літератури;
- користуватися відкритими міжнародними інформаційними ресурсами, доступ до яких забезпечує Університет;
- звертатися із пропозиціями щодо поповнення бібліотечного фонду;
- брати участь у бібліотечних інформаційних заходах, вебінарах, презентаціях та консультаціях;
- отримувати інформаційну підтримку під час виконання навчальних і наукових робіт.

5.3. Користувачі бібліотеки зобов'язані:

- дотримуватися вимог цього Положення та правил користування бібліотекою;
- дбайливо ставитися до бібліотечного фонду та електронних інформаційних ресурсів;
- використовувати інформаційні матеріали відповідно до законодавства України про авторське право;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності під час використання інформаційних ресурсів;
- не допускати несанкціонованого копіювання, поширення чи передачі матеріалів, доступ до яких обмежений умовами використання;
- своєчасно повертати друковані видання (у разі їх отримання);
- дотримуватися правил інформаційної безпеки під час використання електронних ресурсів.

5.4. Бібліотека має право:

- визначати порядок організації бібліотечного обслуговування відповідно до законодавства України та локальних нормативних актів Університету;
- здійснювати комплектування, систематизацію, облік і списання бібліотечного фонду;
- формувати електронні інформаційні ресурси та цифрові колекції;
- взаємодіяти із закладами освіти, бібліотеками, науковими установами, міжнародними організаціями та інформаційними центрами;

- проводити інформаційно-просвітницькі заходи;
- ініціювати оновлення інформаційних ресурсів відповідно до потреб освітніх програм;
- отримувати від структурних підрозділів інформацію щодо потреб у навчальній та науковій літературі.

5.5. Працівники бібліотеки зобов'язані забезпечувати якісне інформаційно-бібліотечне обслуговування, своєчасно оновлювати бібліотечний фонд, підтримувати актуальність електронних інформаційних ресурсів, здійснювати бібліографічне консультування, забезпечувати функціонування електронного каталогу та інституційного репозитарію, організовувати інформаційний супровід освітнього процесу і наукової діяльності.

Працівники бібліотеки також забезпечують дотримання вимог законодавства щодо авторського права, захисту персональних даних, інформаційної безпеки та конфіденційності інформації.

5.6. Взаємодія учасників інформаційно-бібліотечного забезпечення здійснюється із застосуванням **асинхронно-синхронної моделі** організації роботи.

Асинхронний режим передбачає самостійне використання електронного каталогу, цифрових бібліотек, інституційного репозитарію, відкритих інформаційних ресурсів, електронних навчальних матеріалів, бібліографічних сервісів та інших інформаційних ресурсів без одночасної взаємодії з працівниками бібліотеки.

Синхронний режим використовується для проведення бібліографічних консультацій, онлайн-зустрічей, вебінарів, інформаційних тренінгів, презентацій електронних ресурсів, консультацій щодо роботи з міжнародними наукометричними базами даних, навчання користувачів сучасним методам інформаційного пошуку та інших форм інформаційної підтримки у режимі реального часу.

5.7. Для забезпечення інформаційно-бібліотечного обслуговування використовуються система управління навчанням **Moodle (МУДЛ)**, офіційний вебсайт Університету, електронний каталог бібліотеки, інституційний репозитарій, корпоративна електронна пошта, система електронного документообігу, електронні бібліотеки, міжнародні наукометричні бази даних, відкриті освітні ресурси, хмарні сервіси, платформи відеоконференцзв'язку та інші сучасні інформаційно-комунікаційні технології.

Учасники інформаційно-бібліотечного забезпечення зобов'язані використовувати зазначені ресурси відповідно до вимог інформаційної безпеки, правил користування електронними сервісами та локальних нормативних документів Університету.

5.8. В умовах дії **правового режиму воєнного стану**, надзвичайної ситуації або інших обставин, що можуть обмежувати доступ до бібліотеки, усі користувачі мають право отримувати бібліотечно-інформаційні послуги дистанційно.

Бібліотека забезпечує доступ до електронних ресурсів, дистанційні консультації, інформаційний супровід освітнього процесу, формування електронних тематичних добірок літератури, підтримку роботи електронного каталогу та інших цифрових сервісів із урахуванням можливих перебоїв електропостачання, нестабільного доступу до мережі Інтернет та інших наслідків воєнного стану.

5.9. Особи, які порушують вимоги цього Положення, правила користування бібліотекою, норми академічної доброчесності, авторського права, інформаційної безпеки або умови використання електронних ресурсів, несуть відповідальність відповідно до законодавства України, Статуту Університету та локальних нормативних актів.

У разі виявлення неправомірного використання електронних ресурсів або порушення умов доступу бібліотека має право тимчасово обмежити доступ користувача до окремих інформаційних сервісів до усунення порушень відповідно до встановленого порядку.

5.10. Реалізація визначених цим Положенням прав, обов'язків і відповідальності учасників інформаційно-бібліотечного забезпечення сприяє ефективному функціонуванню бібліотеки як сучасного інформаційного центру Університету, забезпечує якісний інформаційний супровід освітнього процесу, наукової та інноваційної діяльності, розвиток академічної культури й цифрової грамотності. Використання **асинхронно-синхронної моделі взаємодії**, системи **Moodle (МУДЛ)**, електронного каталогу, інституційного репозитарію та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій гарантує доступність бібліотечних послуг і безперервність інформаційного забезпечення навіть в умовах воєнного стану.

РОЗДІЛ 6. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ БІБЛІОТЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

6.1. В умовах дії **правового режиму воєнного стану** бібліотека Вищого навчального закладу **«Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»** забезпечує безперервне інформаційно-бібліотечне обслуговування учасників освітнього процесу, підтримку дистанційного навчання, наукової діяльності та самоосвіти шляхом використання сучасних цифрових технологій і електронних інформаційних ресурсів.

Організація роботи бібліотеки здійснюється з урахуванням безпекової ситуації, вимог законодавства України, рекомендацій органів державної влади та необхідності забезпечення безперервності освітнього процесу.

6.2. У період воєнного стану пріоритетною формою інформаційно-бібліотечного обслуговування є дистанційне надання послуг із застосуванням **асинхронно-синхронної моделі взаємодії**.

Асинхронний режим передбачає безперервний доступ користувачів до електронного каталогу, інституційного репозитарію, цифрових бібліотек, електронних навчальних матеріалів, наукових публікацій, бібліографічних ресурсів, відкритих електронних бібліотек та інших інформаційних ресурсів незалежно від часу і місця перебування користувача.

Синхронний режим використовується для проведення бібліографічних консультацій, інформаційних вебінарів, навчальних занять з інформаційної грамотності, онлайн-презентацій нових ресурсів, індивідуального консультування та інших заходів у режимі реального часу.

6.3. Для забезпечення інформаційно-бібліотечного обслуговування використовуються система управління навчанням **Moodle (МУДЛ)**, офіційний

вебсайт Університету, електронний каталог бібліотеки, інституційний репозитарій, корпоративна електронна пошта, система електронного документообігу, електронні бібліотеки, міжнародні наукометричні бази даних, відкриті освітні ресурси, хмарні сервіси, платформи відеоконференцзв'язку та інші сучасні інформаційно-комунікаційні технології.

Використання цифрової інфраструктури забезпечує оперативний доступ до інформації, дистанційне консультування, електронний обмін інформаційними матеріалами, підтримку освітнього процесу та наукової діяльності незалежно від фізичного доступу до приміщень бібліотеки.

6.4. У разі виникнення обставин, пов'язаних із воєнними діями, повітряними тривогами, перебоями електропостачання, нестабільним доступом до мережі Інтернет, пошкодженням інфраструктури або вимушеним переміщенням учасників освітнього процесу, бібліотека організовує свою роботу із застосуванням альтернативних цифрових каналів комунікації та забезпечує максимально можливий доступ до електронних інформаційних ресурсів.

За необхідності змінюються графіки консультацій, порядок інформаційного обслуговування та способи надання окремих бібліотечних послуг відповідно до поточної безпекової ситуації.

6.5. Працівники бібліотеки забезпечують оперативне інформування користувачів про зміни у режимі роботи бібліотеки, доступність інформаційних ресурсів, нові електронні надходження, можливості використання відкритих освітніх ресурсів, міжнародних електронних бібліотек, наукометричних баз даних та інших цифрових сервісів.

Особлива увага приділяється інформаційній підтримці здобувачів освіти, які навчаються дистанційно, виконують кваліфікаційні роботи, проводять наукові дослідження або беруть участь у міжнародних освітніх і наукових проєктах.

6.6. Університет забезпечує збереження електронних інформаційних ресурсів бібліотеки, регулярне резервне копіювання цифрових матеріалів, захист інформації, безперервне функціонування електронного каталогу, інституційного репозитарію та інших інформаційних систем відповідно до вимог законодавства України щодо інформаційної безпеки та захисту персональних даних.

За можливості здійснюється дублювання найбільш важливих інформаційних ресурсів для мінімізації ризиків втрати даних.

6.7. В умовах воєнного стану бібліотека сприяє розвитку відкритого доступу до наукової інформації, розширенню використання електронних бібліотек, відкритих освітніх платформ, міжнародних інформаційних ресурсів та електронних колекцій, що забезпечують безперервність освітньої, наукової та інноваційної діяльності Університету.

Бібліотека також здійснює інформаційний супровід міжнародного співробітництва, академічної мобільності, грантової діяльності та наукових проєктів шляхом надання доступу до відповідних інформаційних ресурсів.

6.8. Документи, пов'язані з діяльністю бібліотеки, обліком електронних ресурсів, інформаційним обслуговуванням, бібліографічними консультаціями та взаємодією зі структурними підрозділами, можуть створюватися, погоджуватися, передаватися та зберігатися в електронній формі із використанням системи

електронного документообігу, корпоративної електронної пошти, системи **Moodle (МУДЛ)** та інших офіційних цифрових ресурсів Університету.

6.9. Робота бібліотеки в умовах воєнного стану підлягає постійному аналізу з метою оцінювання ефективності інформаційно-бібліотечного забезпечення, рівня використання електронних ресурсів, якості дистанційного обслуговування користувачів та визначення потреб у подальшому розвитку цифрової бібліотечної інфраструктури.

Результати такого аналізу враховуються під час оновлення бібліотечного фонду, розвитку електронних сервісів, удосконалення локальної нормативної бази та планування діяльності бібліотеки.

6.10. Функціонування бібліотеки в умовах **воєнного стану** забезпечує безперервний інформаційний супровід освітнього процесу, наукової та інноваційної діяльності, підтримку дистанційного навчання та вільний доступ до сучасних інформаційних ресурсів. Використання **асинхронно-синхронної моделі взаємодії**, системи **Moodle (МУДЛ)**, електронного каталогу, інституційного репозитарію, електронного документообігу та інших цифрових інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє Університету підтримувати високий рівень інформаційно-бібліотечного забезпечення, оперативно реагувати на виклики воєнного часу та забезпечувати стабільне функціонування бібліотеки незалежно від зовнішніх обставин.

РОЗДІЛ 7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Це Положення набирає чинності з дня його затвердження Вченою радою Вищого навчального закладу **«Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»** та введення в дію наказом ректора (в.о. ректора), якщо інше не передбачено рішенням Вченої ради.

Вимоги цього Положення є обов'язковими для виконання всіма структурними підрозділами Університету, працівниками бібліотеки, педагогічними та науково-педагогічними працівниками, здобувачами освіти та іншими користувачами бібліотечно-інформаційних ресурсів.

7.2. Бібліотечно-інформаційне забезпечення освітнього процесу здійснюється відповідно до Конституції України, Законів України **«Про освіту»**, **«Про вищу освіту»**, **«Про фахову передвищу освіту»**, **«Про бібліотеки і бібліотечну справу»**, **«Про інформацію»**, **«Про авторське право і суміжні права»**, інших нормативно-правових актів України, Статуту Університету, Стратегії розвитку Університету, цього Положення та інших локальних нормативних документів Університету.

У разі внесення змін до законодавства України положення цього документа застосовуються в частині, що не суперечить чинному законодавству, до моменту внесення відповідних змін або затвердження нової редакції Положення.

7.3. Загальне керівництво діяльністю бібліотеки здійснює ректор (в.о. ректора) Університету. Організацію інформаційно-бібліотечного забезпечення координують керівник бібліотеки, Центр забезпечення якості освіти, навчально-методична рада, техніко-економічний факультет, відділення фахової передвищої освіти, кафедри, циклові комісії та інші структурні підрозділи відповідно до їх

компетенції.

Структурні підрозділи Університету забезпечують взаємодію з бібліотекою щодо формування потреб у навчальній, науковій та методичній літературі, оновлення електронних ресурсів, розвитку цифрового інформаційного середовища та інформаційного супроводу освітніх програм.

7.4. Зміни та доповнення до цього Положення можуть ініціюватися ректором (в.о. ректора), Вченою радою, навчально-методичною радою, Центром забезпечення якості освіти, керівником бібліотеки, керівниками структурних підрозділів, кафедрами, цикловими комісіями, педагогічними і науково-педагогічними працівниками, органами студентського самоврядування та іншими учасниками освітнього процесу.

Усі зміни затверджуються рішенням Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом ректора (в.о. ректора).

7.5. Документи, пов'язані з комплектуванням бібліотечного фонду, обліком друкованих та електронних ресурсів, бібліографічним обслуговуванням, інформаційною підтримкою освітнього процесу, взаємодією зі структурними підрозділами, а також документи внутрішнього обліку бібліотеки можуть створюватися, погоджуватися, передаватися та зберігатися у паперовій або електронній формі відповідно до вимог законодавства України.

Для електронного документообігу використовуються система електронного документообігу, корпоративна електронна пошта, система **Moodle (МУДЛ)**, інституційний репозитарій та інші офіційні цифрові ресурси Університету.

7.6. Усі користувачі бібліотеки та працівники, які забезпечують інформаційно-бібліотечне обслуговування, зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності, вимог законодавства щодо авторського права і суміжних прав, правил використання електронних інформаційних ресурсів, вимог інформаційної безпеки та захисту персональних даних.

У разі порушення вимог цього Положення винні особи несуть відповідальність відповідно до законодавства України, Статуту Університету та локальних нормативних актів.

7.7. У період дії **правового режиму воєнного стану**, надзвичайної ситуації або інших обставин, що можуть впливати на функціонування Університету, бібліотека забезпечує безперервність інформаційно-бібліотечного обслуговування шляхом використання дистанційних сервісів та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Електронний каталог, цифрові бібліотеки, інституційний репозитарій, бібліографічні консультації, інформаційна підтримка освітнього процесу, доступ до електронних ресурсів та інші бібліотечні послуги можуть надаватися дистанційно із застосуванням офіційних цифрових ресурсів Університету.

7.8. Перегляд цього Положення здійснюється не рідше одного разу на **п'ять років**, а також у разі:

- внесення змін до законодавства України;
- зміни Статуту або Стратегії розвитку Університету;
- удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- розвитку цифрової бібліотечної інфраструктури;

- впровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій;
- зміни організаційної структури Університету;
- прийняття відповідного рішення Вченою радою Університету.

7.9. Контроль за виконанням вимог цього Положення здійснюється шляхом аналізу забезпеченості освітніх програм інформаційними ресурсами, ефективності використання бібліотечного фонду, електронних бібліотечних сервісів, інституційного репозитарію, рівня задоволеності користувачів бібліотечними послугами та інших показників внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Результати такого аналізу враховуються під час планування розвитку бібліотеки, оновлення бібліотечного фонду, удосконалення цифрових сервісів, розвитку інформаційного середовища та прийняття управлінських рішень щодо подальшого вдосконалення бібліотечно-інформаційного забезпечення.

7.10. Реалізація цього Положення забезпечує функціонування бібліотеки як сучасного інформаційно-бібліотечного центру Університету, що інтегрує традиційні та електронні ресурси, підтримує освітню, наукову, інноваційну й міжнародну діяльність та сприяє формуванню інформаційної культури учасників освітнього процесу. Використання **асинхронно-синхронної моделі взаємодії**, системи **Moodle (МУДЛ)**, інституційного репозитарію, електронного каталогу, електронного документообігу та сучасних цифрових інформаційно-комунікаційних технологій забезпечує відкритий, безпечний і безперервний доступ до інформаційних ресурсів Університету, підвищує якість інформаційно-бібліотечного забезпечення та гарантує його ефективне функціонування навіть в умовах воєнного стану.